

UJ KELET

ROMÁNIAI
Egész évre — — 450
Félévre — — 240
Negyedévre — — 130
Egy hónapra — — 45
Egy szám ára pályaud-
varosban — — is 2 let

ban
12 ck
1 ck

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ES NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 53. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Ijár 8. — 1923. április 24. Kedd

Izrael a biblia földjén

Irta Paul Painlevé

A napokban hagyta el a sajtót
Fernand Corcos francia író fenti című
palesztinai utleírása. A könyvhöz Painlevé,
az ismert tudós és volt francia miniszter-
elnök a következő előszót írta:

A zsidóság sorsa a történelem szegénye.
Miként a hellénizmus, a zsidóság is egyik
mély forrása a nyugati civilizációnak: neki
adta bibliáját, az Istenét, olthatatlan szomju-
ságát az igazságosság után és a régi prófétát,
az istenséghez küldött nagy kiáltást. Hogy ezt
a népet tizennyolc évszázadon keresztül üldö-
dzték, gyilkolták, bántalmazták és világgá
szórták, mint utolsó csöcselékét, hogy —
Jaures szavai szerint — „az emberiség kirabolt-
jaivá” tették, hogy végnélküli száműzetésre
kárhoztatták és e száműzetést még büntül is
rótták fel, olyan nagy igazságtalanság ez, amely
már hosszú idő óta felháborítja az embersé-
gesen gondolkodó szíveket.

A felháborodás azonban csak a legutolsó
korszakban vezetett konkrét tervre: visszaadni
az elűzötteknek az otthonát, menedékhelyet,
házat adni nekik. Anglia először Ugandát
ajánlotta fel. De nemhiába tartott ki a sok
százvezernyi hontalan sötét századokon és örök
vándorlásra át, az üzetés és üldözöttség minden
poklán keresztül, fájának bölcsőjénél, a tájak-
nál, amelyek a legenda, a tradíció és a hit
fényében ragyognak előtte, ahol Isten először
beszélt atyáikhoz. A hontalanok megőrizték szí-
vükben e föld összehasonlíthatatlan felségsé-
gét. Jeruzsálem, Palesztina, Judea, ezek azok
a pólusok, amelyek kiolthatatlan vágyódással
vonzották a zsidó lelkeket.

De vajon nem merő fantazmagória hosz-
szú évszázadok után visszaállítani a múltat?
Hálátlan talajon szembeszállni egy másik faj
fanatizmusával és ellenállásával, amely a föld-
nek ura és kihívni a vetélykedő vallások ha-
ragját? Abban az órában, amikor a pusztító
háború lobogó tűzében egy új világ született
meg, ez a fantazmagória is testet öltött. Mi lesz
majd belőle? A prófétáknak higgyünk-e, akik
megjósolták a zsidó nép nagyszerű feltámadá-
sát Palesztinában, vagy hallgassunk a pesszi-
mistákra, akik szálnalmas balsikerről kárognak.
Fontos, hogy helyes keretek közé fogjuk azt,
ami megvalósítható. Ha álmódzó az azt remélik,
hogy a sokmillió zsidó, aki a világon szétszórva
él, egy napon mint nemzeti egység összetálla-
kozik Jeruzsálemben, ez valóban megvalósít-
hatatlan utópia. A kérdés, amelyet kellő hig-
gadtsággal magunkban felteszünk, a következő:
Lehetséges-e, hogy Palesztina ismét dicsőséges
otthona legyen a zsidóságnak, a héber nyelv-
nek, a zsidó szellemnek, művészetnek és zsenia-
litásnak? Lehet-e Palesztina földje hordozója a
zsidó közösségnek, amely ha népes is, mégis
csak egy törpe kisebbséget fogadhatja be a
világ egész zsidóságának, de mégis otthonát és
menedékét biztosít Izrael ama fiainak, akiket
üldöznek és akik elfáradtak a hontalanságban.

Az első kérdésre már megkaptuk a felele-
tet. A héber nyelv meglepően gyors fejlődése
Palesztinában, a nagy erőfeszítések, hogy kedve-
zletlen időben nemzeti könyvtárt és héber
egyetemet alapítsanak, biztos zálogai a vállal-
kozás eredményességének. A második kérdés
már sokkal nehezebb. Az arab ellenállás le-
küzdése és a zsidó település gazdasági lehetősé-
geinek fejlődése olyan dolog, amely felett
súlyos nézeteltérések vannak.

Többször hallottam említeni, hogy a
francia közvélemény nem nézi jó szemmel a

cionista törekvéseket. Azt hiszem, ez az állítás
félreértésen nyugszik. Franciaországnak semmi
előítélete nincs a cionizmussal szemben. 1916
óta a kormányunk tetteivel is kifejezést adott
szimpátiájának. Am dicsőséges tradíciói alapján
Franciaország évszázados befolyást gyakorolt
Palesztinára. A héber nyelv intenzív fejlődése
és az angol nyelv egyidejű térhódítása azonban
azt az aggodalmat kelti fel, hogy a francia
nyelvet teljesen el fogják hanyagolni. Nagyon
jó volna, ha a mi zsidó barátaink megérteneik

nyugalanságunkat, amely csak abban van,
nehogy elfelejtessünk Jeruzsálemben, azon a
helyen, ahol oly sokáig ragyogott a francia
génusz. Apolják csak szeretettel saját nyelvü-
ket, viseltessenek csak hálával az angolok iránt,
ama nagylelkű bánásmódot, amelyben a szabad
Anglia a zsidókat mindig részesítette, de ne
feledkezzenek meg a francia népről sem, amely
szintén nagylelkű és vendégszerető volt a zsidók-
hoz és aki az emberi jogok proklamálásával
egyjogu polgárokka tette a zsidókat Európában.

Európa ujjaépítése lehetetlen

Poincaré ujjahkatonai operációkat jelentett be. Németország semlegességre
kötelezi magát orosz- lengyel háború esetén

London, apr. 23. Az Uj Kelet tudósítójá-
tól.) A Ruhr-megszállás ügyében vasárnap Poincaré
ujabb beszédet mondott Voithban.

— Németország — jelentette ki a francia
miniszterelnök — meghamisítja a tényeket. Rosen-
berg külügyminiszter valami harmincmilliárdos aján-
latról beszélt. Kijelentette,

ez az ajánlat soha meg nem történt.

Egyébként is már Németország 1921-iki kötelezett-
ségében is esalódtunk. Nem tehetjük ki magunkat
ujabb esalódnak. Németország világosan követi
Bismarck utmutatásait. A vaskancellár annakidején
ugyanilyen magatartást tanusított Franciaországgal
szemben. A német kormány újabb és újabb alá-
asásokkal próbálja felborítani a Ruhr-helyzetet

Kezünkben van egy rendelet, amely a
megszállott területek német rendőrségét
birodalmi hadsereggé minősíti át.

Hát ilyen körülmények között Európa ujjaépítése
lehetetlen. Tartozunk hősi halottainknak annyival,
hogy győzelmiük gyümölcseit ne engedjük kezün-
ből kitépni. Mi nem akarjuk a háborút újból kez-
deni és csak azért vagyunk jelen a Ruhr-vidéken,
hogy zálogot vegyünk követeléseinkre. A versaillesi
szerződés szerint ehhez jogunk van. Katonai ope-
rációinknak igenis még élesebb jelleggel fogunk
adni és

Németország máris elkészülhet a további
pressziók egész sorozatára.

Poincaré voiti beszédével egyidejűleg Lou-
cheur a kereskedők és iparosok nagygyűlésén Pá-
risban kijelentett:

— Németország a tónk szélén áll és nincs
remény javulásra addig,
amíg a márkát nem stabilizálják.

Csehszlovákia elzárta a magyar határt

Magyar utlevéllel senkit nem engednek csehszlovák területre. A cseh kor-
mány megtorlása egy cseh pénzügyör meggyilkolásáért. Kiutasítottak hatvan
magyar mágnást Szlovákiából. A vezérkar főnöke Pozsonyba utazott

(Prága, április 23. Az Uj Kelet tudósítójá-
jától.) A csehszlovák kormány hétfőn elzárta a
magyar határt. Együttal utasította budapesti
követtségét, ne adjon vízumot magyar állam-
polgároknak. Hétfőn este Magyarországból ma-
gyar utlevéllel már senki nem juthatott át Cseh-
szlovákiába. A cseh kormánynak ez az intéz-
kedése természetesen az összes magyar állam-
polgárokat sújtja, bárhol is tartózkodjanak.

Magyar utlevéllel sem az utóállamok-
ból, sem más országokból nem lehet
Csehszlovákiába jutni.

A csehszlovák kormány határrendeletét
annak az incidensnek tulajdonítják, amely
néhány nappal ezelőtt a csehszlovák-magyar
határon történt. A budapesti csehszlovák követ,
akikhez a határzár ügyében kérdést intéztek,
ezt a felfogást megerősítette, amennyiben ki-
jelentette, hogy

Ha ez megtörténik, öt-hatmilliárd arany márkát
lesz képes évente fizetni.

A francia politikusok kemény kijelentéseit
némielg ellensúlyozza Curzon legutóbbi békés be-
széde, amely még most is foglalkoztatja a világ-
lapokat. A német sajtó különösen azt a kijelenté-
sét helyesli, amely szerint a német-francia viszályt
nem lehet a népszövetség elintézésére bízni.

Párisi lapok viszont ugyanezt a kijelentést egy
kommentálják, mint hideg zuhanyt a francia köz-
véleményre.

Az angol sajtó lord Curzon beszédét rendki-
vüli fontosságúnak mondja. Curzon kijelentette, hogy

Anglia nem mondott le a jóvátételi kö-
veteléseiről.

Grey a jóvátétel ügyében a felsőházban szinten
beszédet tartott, amelyben bizalmát fejezte ki az
antant iránt. A jóvátételre Grey szerint semmiféle
megoldás nincsen a jelenlegi helyzetben. Aunyi
tény, hogy Franciaország most kevesebb szentet
kap a Ruhr-vidékről, mint a megszállás előtt. Az
egyetlen megoldás az lenne, ha Németország és
Franciaország közt közvetlen tárgyalások indulnának.

Hétfőn este az a hír érkezett Berlinből,
hogy Németország

hajlandó egészen új megegyezést kötni
Franciaországgal.

Ebben a megegyezésben Németország fedezetül
adná vasutainak egy részét egy nemzetközi kölcsön
esetére, amiből azután jóvátételeit kifizetné. Kört-
lezné magát ezenkívül, hogy orosz-lengyel háború
esetén semlegességet tanusítana. A rajnai tarto-
mány feláldozásáról azonban nem hajlandó tár-
gyalni.

a csehszlovák határ lezárása kifejezetten
a határincidens miatt történt.

A magyar kormány, mint Budapestről jelentik,
a határzár elrendelése miatt a népszövetséghez
fordult, mert már előzőleg elhatározta, hogy a
határincidensét nemzetközi bizottság ítéletére
bizza.

A csehszlovák kormány a határ lezárását
a tegnapi rendkívüli minisztertanácson határozta
el, amelyen a csehszlovák-magyar határon ma-
gyar pénzügyörök által meggyilkolt cseh pénz-
ügyör halálának megtorlásául hatvanöt szlo-
venszkói magyar mágnás azonnali kiutasítását
is elrendelte. A kormány határozata rögtön a
minisztertanács után kiszivárgott és csehszlovák
körökben is nagy feltűnést keltett.

A belügyminiszter, hír szerint, rögtön a
minisztertanácsból hivatalába ment és kiállít-
totta a névreszóló hatvanöt kiutasítási parancsot.

at, 1923. április 21

kendők!

éséhez

ACHT
Voda 12

ASNER

phatók!

1513

ONDON

Co.

New-York

kiatásból indulnak

ntinople
stokles

sáját hajóból áll
tartama 16 nap

sítés:

it-ását az egyedül
hasznosító végen időt
t: Utazás, utalások
szerezők a szökésnek

aduló első szállít-
li felvilágosokkal

ris No. 1.

A végzéseket még aznap továbbították az illetékes szlovákiai hatóságokhoz. Mindegyik kiutasítási parancs huszonnégy órát engedélyez Csehszlovákia elhagyására.

A határozatot egészen váratlanul hozták; eddig nem jutott nyilvánosságra azoknak a főuraknak a neve, akiket a kiutasítás sújt. A szigorú retorziót a magyarság körében azzal indokolják, hogy a kormány csak felhasználta a magyar pénzügyor meggyilkolásának esetét arra, hogy szlovenszko latifundiumos magyar uraitól megszabaduljon.

A kormány határozata a szlovenszko magyarság véleménye szerint érthetetlen, mert a pénzügyor meggyilkolásnak körülményei még nincsenek teljesen tisztázva és legalább is a szlovenszko magyarok között az a vélemény, hogy a meggyilkolt cseh pénzügyor nem a gyanúsított magyarországi finanszírozata, hanem rablógyilkosok végeztek vele.

A kiutasítási végzések kézbesítéséről még nem érkezett hír. Valószínű, hogy a kiutasítottak mindegyik megfogják kísérni, hogy a kormányt elhatározásának megváltoztatására és a kiutasítási parancs visszavonására bírják.

Hétfőn délután távirat érkezett Pozsonyból, hogy

a csehszlovák vezérkar főnöke oda-
érkezett

és megbeszélést tartott a határmenti parancsnokságok vezetőivel a magyarországi bandák betöréseinek elhárítása ügyében.

LIQUEURS

Bogszá

Fűszer és gyarmatárak
legelőnyösebben

Bermann W.
nagykereskedőnél Claj,

Piața M. Viteazul 39.

Telefon 76.

1438

A köztisztviselők kimondták a sztrájkot

Schina elnököt és Dinulescu előadót a rendőrség letartóztatta

(Bukarest, április 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A köztisztviselők körében már hetek óta nagy izgalom uralkodik. A legutóbbi kongresszuson memorandumot intéztek a kormányhoz, amelyben materiális és morális követeléseiket körvonalozták. Április huszonketedikéig adtak a kormánynak haladékot követeléseiknek teljesítésére. Ugyaneznap elhatározták, ha a kormány nem teljesíti követeléseiket, április huszonketedikén újból kongresszusra gyűlnek össze, amelyen kimondják a sztrájkot.

A kormány teljes passzivitással szemlélte a tisztviselők mozgalmát. Minden hozzá beérkezett memorandumot válasz nélkül hagyott és tudomására

hozta a tisztviselőknek, aki helyét elhagyja, azt azonnal bíróság elé állítja, állását pedig elveszti.

A kormány passzív magatartása növelte a tisztviselők elkeseredését. A mozgalom vezetői a vasárnapi kongresszust megelőző héten heves agitációt fejtettek ki a köztisztviselők körében. A vasárnapi kongresszuson Schina elnök megnyitó beszéde után az összes felszólalók a nyombani sztrájk kimondását követelték. Ezután a kongresszus egyhangulag a sztrájk kimondása mellett döntött.

Vasárnap este Schinát és Dinulescut, a gyűlés előadóját a rendőrség letartóztatta és éjjeli tizenket órakeror átvitte a vacarestii fogházba.

Baruch Spinoza

Írta Melamed Sámuel

II.

Ami Descartesnál a végső pont, az Spinozánál kiindulópont: ő egyszerűen és elementárisan kezdi: „Per causam sui intellego id, cuius essentia involvit existentiam, sive id, cuius natura non potest concipi nisi existens.“ Es ahelyett, hogy a lényegről szóló tanát egy kritikai ismeretteoretikus előjáró vizsgálódással vezetné be, megelégszik a lényegnek egy rövid definíciójával: Per substantiam intellego id quod per se est et per se concipitur. És gy megy ez tovább az attributumok és a módok definíciójával. Az egyszerű bibliai stílus ez: „Kezdetben teremtette isten az eget és a földet.“ Ez a szintetikus stílus eleve feltételezi a közvetlen intuitív megismerést. Spinoza maga antik zsidó szellemben azt tanította, hogy istent magát nem lehet valami más által megismerni. (Tractatus de Deo et homine, II. 22.)

Egyszóval: ami kitüntetett és az újabb idők többi filozófusaitól megkülönbözteti: az ő szintetikus-intuitív szelleme. Minden filozófus valamely más gondolkodó rendszerének kritikájával kezd, míg Spinoza zsidós-bibliaisan fog hozzá... Spinoza azonban éppen annyira, vagy éppen olyan kevéssé dogmatikus, mint a zsidó próféták. Arról, hogy mindenki mást és mást olvas belé az ő rendszerébe, éppen olyan kevéssé tehet, mint ahogy nem a próféták büne, hogy mindent beléjük olvasnak. Az sem az ő büne, hogy Hegelt és Hartmann azzal vádolták meg, hogy tanaikat Spinozától vették át. Amiképen nem lehetséges manapság vallás Európában a biblia nélkül, éppen úgy nem lehetséges filozófia Spinoza nélkül. Amikor Grillparzer a spinozista filozófia védelmében megkísérelti kimutatni, hogy már Spinoza is ismerte a „Ding an sich“-t, minthogy csak két előttünk ismeretes attributumról beszél és amikor Knauer, az ő „Anti-Hartmann“-jában azt állítja, hogy Hartmann csupán felújította Spinozát; amikor Schopenhauer az egyik levelében, melyet barátjához Frauenstädthez írt, bevallja, hogy Spinoza befolyása alatt áll és azonkívül azzal vádolja Hegelt, hogy egyszerűen lemásolta Spinozát és amikor legvégül még Heckel is a maga részére veszi igénybe Spinozát, akkor ez mindenesetre Spinozának az újabb filozófiára gyakorolt olyan hatalmas hatásáról tesz bizonyosságot, mint a bibliaé a vallásra.

A bibliai zsidóságnak, valamint a spinozista filozófiának ez az „alkalmazkodó képessége“ az örökkévalóság gondolatára vezethető vissza, mely mindkettőnek alapul szolgál. Spinoza is, csak úgy mint a próféták sub specie aeternitatis szemlélte a dolgokat. A dolgoknak az örökkévalóság szemszögéből való szemlélése csak szintetikus-intuitív géniusznak adatott meg, aki az élet első forrásaiból merít. A bibliával megegyezően és a görög filozófiával ellentétben Spinoza az isten-megismeréssel kezdi. Ami minden filozófiának végső pontja, az önala kiinduló pont. Már az első rövid traktátusát is az „istenről és emberrel“, mely a spinozista filozófiának első fogalmazását tartalmazza, az isten-lényegtannal vezet be. Így tenet Spinoza filozófiájának egységében

* Az első közlemény az Uj Kelet április 20-iki számában jelent meg.

az antik zsidó szellem négy alaptulajdonságát látjuk meg: 1. az etikai motiváció, 2. a szintetikus-intuitív gondolat, 3. a dolgoknak, az örökkévalóság szemszögéből való szemlélése és 4. az istenlényegtan előtérbe állítása. Ebben az összefüggésben még két dologra kell rámutatnunk: 1. a substantia egységére, vagyis a metafizikai egységességére, mely ósregi idők óta örök tulajdona volt a zsidó szellemnek és 2. a szeretet és isten megismerése között való szoros vonatkozás, mely ugy a bibliában, valamint Spinozánál megtalálható. Az árja szellem képviselői, a tiszta monizmussal (monotheizmus) sohasem tudtak tökéletesen megbékélni. Jellemző, hogy Houston Stewart Chamberlain a monizmust perverz gondolatnak mondja.

A közoktatásügy decentralizációja

öt közoktatásügyi felügyelőség Erdélyben

(Kolozsvár, április 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A közoktatásügyi miniszter legutóbbi rendeletével tizenhat közoktatásügyi kerületre osztotta az országot. A tizenhat közoktatásügyi felügyelőség közül öt esik Erdély és Bánság területére. Ezek között az első székhelye Temesvárott lesz. Hatásköre Arad-, Temes-, Torontál-, Krassószörény megye és Mehádia környékére terjed ki.

A második felügyelőség Bihar-, Szilágy-, Szatmár és Máramaros megyét foglalja magában. Székhelye Nagyvárad.

A harmadik Kolozsvár székhellyel: Kolozs-, Torda-Aranyos-, Szolnok-Dobai, Beszterce-Naszód és Marosvármegyére terjed.

A negyedik: Fogaras-, Brassó- és Háromszék megye közoktatásügyeit intézi. Székhelye Brassó.

Az ötödik felügyelőség Szebenben székel. Hatásköre Hunyad-, Alsó-Fehér-, Szeben-, Kis-küküllő-, Nagyküküllő- és Udvarhely megye területére terjed ki.

Kolozsvárott ezenkívül vezérfelügyelőség is lesz.

A vezérfelügyelőséget dr. Pleancu közoktatásügyi vezérigazgató fogja vezetni, aki az összekötő kapcsolatot tartja fenn a minisztérium és a kerületi felügyelőség között. Az új vezérfelügyelő közvetlenül a miniszternek tartozik felelősséggel.

A kerületi felügyelők hatásköre a következőkre terjed ki:

Ideiglenesen kinevezhet elemiiskolai tanítókat és előterjesztést tehet középiskolai tanárok kinevezésére.

Igazolják a tanárok mulasztásait, akik részére egy hónapig tartó szabadságot engedélyezhetnek. Ezenkívül nyugdíjaztatás iránt tehetnek előterjesztéseket, kinevezik az osztályfőket, jóváhagyják az iskolai kirándulások tervét, ellenőrzik a tankönyveket és rendkívüli esetben egy vagy több napra szünetet rendelhetnek el az iskolákban.

TUNGSTRAM

A legjobb villanykörte!
Mindenütt kapható!

ZSIDÓ KÖZÉLET

Elmarad az Ortodox Központi Iroda ülése. Az Ortodox Központi Iroda keddre hívta össze intézőbizottságát Désre, hogy az ortodoxia nagyfontosságú kérdésében döntsék. *Ullmann S.* Salamon besztercei főrabbi, a Központi Iroda elnöke most táviratilag értesítette a bizottság tagjait, hogy az ülést bizonytalan időre elhalasztani volt kénytelen. Itt írjuk meg, hogy a dési tanácskozások napirendjére tüzték ki a zsidóság egységes szervezetének kérdése is. Meg vagyunk győződve, hogy az ülése elhalasztása nem jelent egyben halasztást az egység kiépítésének nagy munkájában, mely az ortodoxia körében is teljes megértésre és hozzájárulásra talált.

Bonar Law nem mond le

London, április 23. Lord Curzon a felsőház hétfői ülésén kijelentette, hogy a Bonar Law lemondásáról szóló hírek alaptalanok. A miniszterelnök nem mond le.

De Valera szökést kísérelt meg

London, április 23. Dublinból érkezett távirat szerint De Valera, az ír köztársaság elnöke, aki jelenleg letartóztatásban van, szökést kísérelt meg, amelyben azonban megakadályozták. De Valera, hír szerint, Amerikába akart eljutni.

A kolozsvári ipartestület közgyűlése

Meg nem jutottak el a választásokig. Négy előjárásági lista (Kolozsvár, április 23. Az *Uj Kelet* tudósítójától.) A kolozsvári ipartestület tegnap az öt év óta elhalasztott közgyűlést végre megtartotta. Délelőtt tíz órakor körülbelül négyszázötven tag jelent meg az ipartestület helyiségében, ahol *Andrásovsky Danó* elnök nyitotta meg az ülést. Arra kérte az ipartestület közgyűlést, hogy a változott viszonyokra való tekintettel a választások során biztosítsanak megfelelő számú helyet a román nemzetiségű iparosok számára is. Nagyfontosságúnak jelenti ki a nemzetiségiek békés együttműködését, amely nélkül lehetetlen Erdélyben az iparfejlesztés.

A tetszéssel fogadott beszéd után *Jakab Lajos* titkár betérjesszette jelentését. A jelentéshez először *Deák Ferenc* asztalosmester kért szót, aki kifogásolta az előjáráságnak azt a jogát, hogy nyugdíjgyűlésre vonatkozó szabályrendeletet dolgozhasson ki. Erre — úgy mond — csak a közgyűlésnek van joga. A titkár erre szabályszerűen mutatta ki *Deák Ferenc* érveit tarthatatlanságát. Rámutatott arra, hogy harminc év óta vezeti a kolozsvári iparosság ügyeit, mindig pártatlan és jóhiszemű volt és soha személyi szempontokat nem érvényesített. A méltatlan támadást visszautasította.

Szó volt ezután az ipartestület székházának lebontása körüli visszaélésekről. Még a háború kitörésének idejében, 1914-ben a Karolina-téren levő székházat ugyanis az akkori elnök, *Hubay Károly* rendelkezéssel lebontatták és azóta az ipartestület nem kapott saját otthont. *Kontz Ernő* kéri, hogy az akkori előjárásággal szemben állapítsák meg a vagyoni jogi felelőséget. Ezt az indítványt elvetették.

Ghilescu követeli az egész előjáráság lemondását és a tizenkét rendes és a tizenkét pótag új választását. Ennek során paritásos vezetőséget kér a románok és a többi nemzetiségiek számára. Ezt az indítványt az egyébként román nemzetiségű dr. *Kis Sándor* ügyész is, mint a jogfolytonosságot sértő és alapszabályellenes lépést, visszautasította.

A kérdés körül hosszabb vita támadt, amelyhez tizenkét felszólaló jelentkezett. Délután két órakor még öt jelentkező nem beszélt. Az elnök arra kérte ezeket a tagokat, hogy szólásjogaikról mondjanak le és a közgyűlést felfüggesztve, annak folytatását a jövő hét vasnapra tűzte ki.

A választásokat, amennyiben idő lesz rá, a jövő héten fogják megejteni. Az ipartestület négy frakciója állított össze listákat: egy hivatalos listát, amelyet már ismertettünk, egy listát, amelyen *Réthy Károly* szerepel elnökként és egy tiszta román listát, amelyen elnökként *Hiescu* mérnök szerepel. Az eddigi összeegyeztető lista a következő:

Elnök *Andrásovsky Danó* tünár. Alelnök *Bohatei Leó* mérnök, *Abraham Mór* bádógos. Számvizsgáló bizottsági tagok *Lakos Dezső* hivatalnok, *Cseh József* ács, *Deák Berenc* asztalos. Rendes tagok *Réthy Károly* mérnök, *Schwarz Mihály* kovács, *Jakab Lajos* asztalos, *Bartha János* lakatos, *Rosenfeld Armin* bádógos, *Győri István* csizmadia, *Lőr József* kőműves, *Duka János* cipész, *Petrikás Aurél* szabó, *Kaufmann Dávid* cipész, *Biris Lukács* cipész, *Teodor Orbán* vízvezetékész.

Ha a nemzeti párt uralomra jut...

Sever Bocu a bánági román nemzeti párt vezetője Erdély és Bánág politikai helyzetéről

(Bukarest, április 23. Az *Uj Kelet* tudósítójától.) A bukaresti „Lupta” Erdély és Bánát politikai viszonyainak ismertetésére ankétot rendezett. Ennek során az erdélyi ellenzéki pártok markáns egyéniségei szólalnak meg a lap hasábjain. Elsőnek *Sever Bocu*, a bánági román nemzeti párt elnöke nyilatkozott. Nyilatkozatában élesen támadja a kormányt és kijelenti, hogy csak a nemzeti párt uralomra jutása hozhatja meg az ország életére szükséges nyugalmat. Nem emlékezik meg azonban a nemzeti kisebbségekről és nem is sejtheti, minő kilátásai vannak a nemzeti párt esetleges uralomra jutásának az esetében.

A mai rezsimnek el kell tűnnie

Sever Bocu az újságíró kérdéseire legelőször is leszögezte, hogy a Bánágban csak három politikai pártot ismer: a román nemzeti, a német nemzeti és a szocialista pártot. A többi román politikai párt — úgy mond — semmi szerepe sincs a Bánág politikai életében. Tagjai nem tudván elhelyezkedni az erdélyi román nemzeti párt keretei között, hatalomra jutásuk reményében alakították meg a régi regáti pártok erdélyi és bánági szervezeteit. Ezekkel — mondja *Sever Bocu* — Erdély és Bánág román lakossága minden közösséget megtagad.

A mézárosok harca az új husárákért

Ha nem engedélyezik a husárák emelését, beszüntetik az árusítást

(Kolozsvár, apr. 23. Az *Uj Kelet* tudósítójától.) Hetek óta nagy küzdelem folyik a kolozsvári mézárosok és a hatósági armaximáló bizottság között. A mézárosok néhány héttel ezelőtt beadványt intéztek a hatósági armaximáló bizottsághoz, melyben a husárák felemelését kérték. A kérés indokolásul azt hozták fel, hogy az élőmarha ára napról-napról drágul és a husárok még mindig a régié. Arra kérték a hatóságot, rendeljen el próbavágást és győződjön meg róla, hogy a mézárosok ráfizetés nélkül, a mai áron nem adhatják a húst.

Stefanescu prefektus a beadott áremelési kérvényre kijelentette, hogy semmilyen körülmények között nem hajlandó beleemenni az áremelésbe és ha a mézárosok megtagadják az árusítást, akkor karhatalommal elrekviráltatja a mézárosok üzlethelyiségeit és hatósági kezelésbe veszik a husárusítást.

Az *Uj Kelet* munkatársa felkereste *Réthy Károlyt* a mézárosok ipartestületének elnökét, aki a következőket mondotta:

— A mézárosok csak azt követelik, ami jogos. A hatóságoknak nincs joguk maximálni a husárákat, mert a *Monitorul Oficial* 1921. évi 144-ik számában megjelent maximálási törvény világosan előírja, hogy csak olyan élelmiszert szabad maximálni, mely a termelőnél is maximálva van. E rendelet szerint a hatóságok beavatkozása jogtalan. A mézárosok azonban mindent megtesznek annak érdekében, hogy a közönség ne maradjon hús nélkül és ezért néhány mézáros elutazott a vidéki városokba és ha olcsó marhát tudnak vásárolni, akkor tovább árusítanak, ellenkező esetben a további árusítást beszüntetik.

A mézárosok akciójával kapcsolatban megemlítjük, hogy a rendőrség eljárást indított a kolozsvári mézárosok ellen, akik a sertéshúst a megengedett huszonnégy lej helyett negyven lejért és a marhahúst tizenhat helyett huszonnégy lejért árusították.

Popovics rendőrprefektus egyébként a mézárosok akciójáról kijelentette, hogy a közönségnek nincs oka aggodalomra, mert tudomása szerint a mézárosok vidékre utaztak és onnan fogják Kolozsvár húsükségletét beszerezni.

József szabó, *Pap Pompeus* csizmadia, *Szekely József* csizmadia, *Muntyán Viktor* lakatos, *Póttagok Orbán* János kőműves, *Kisfaludi Árpád* könyvkötő, ifj. *Jakab Lajos* asztalos, *Bartha János* lakatos, *Rosenfeld Armin* bádógos, *Győri István* csizmadia, *Lőr József* kőműves, *Duka János* cipész, *Petrikás Aurél* szabó, *Kaufmann Dávid* cipész, *Biris Lukács* cipész, *Teodor Orbán* vízvezetékész.

Ami az ország aktuális politikai helyzetét illeti, — folytatja *Bocu* — a liberális kormányt feltétlenül el kell hagyni a helyét. Ezt kívánja az ország bel- és külpolitikai érdeke. A liberális rezsim alatt meggingott az állam belső és külső hitele, aminek következményeképpen mérhetetlen károkat szenved az ország.

Ha a nemzeti párt uralomra jut

— Ha mi kerülünk uralomra — folytatja a *Bocu* — akkor tiszta és szabad választásokkal fogjuk összeállítani a parlamentet, amelynek összetétele az ország akaratát fogja reprezentálni. A szabad választásoknak azonban meg lesz a direktívájuk, anélkül, hogy presszióval, visszaélésekkel vagy uralompásokkal akarná megszerezni a szükséges parlamenti többséget.

Nem lehet szó numerusz klauzuszról

Nyilatkozatának a végén *Bocu* ráter a numerusz klauzusz kérdésére is. Kijelenti, hogy a numerusz klauzusz nem lehet megvalósítani.

— A numerusz klauzusz megvalósításáról szó sem lehet, — mondotta *Sever Bocu* — mert ez veszélyeztetné az ország magasabb érdekeit. Nem hozhatunk olyan törvényt, ami diszkreditálja az Országot a külföld előtt.

Hatvanmillió dollár volt elrejtve a schönbrunni kastélyban

Hová mentette vagyonát a csődbejuttott Continentalbank vezérigazgatója

(Bécs, április 23. Az *Uj Kelet* tudósítójától.) Rövid táviratban beszámoltunk arról, hogy a bécsi Continentalbank megbukott és a bukás miatt *Rubinstein* vezérigazgatót letartóztatták. A feltűnést keltő bankbukás ügyében tegnap szenzációs fordulat állott be. A rendőrség, amely *Rubinstein* lakásán elfogta, a büntügyi osztály épületében megkezdte kihallgatását. *Rubinstein* teljesen megtört és a vallatás során olyan dolgokat fedett fel, amelyek megvilágítják a Continentalbank egész ügyvezetését és különösen a letartóztatott vezérigazgató manipulációjára vetnek fényt.

Rubinstein bevallotta, hogy a banknál óriási vagyont szerzett. Vagyon elhelyezéséről eleinte nem akart felvilágosítást adni, később elárulta, hogy hatvanmillió dollár értékű aranyezüstnemt, értékpapírokat, bankjegyeket a schönbrunni kastélyban rejtett el.

A kihallgatást vezető kapitány erre detektivekkel autóbá tette *Rubinstein* és kihajtottak Schönbrunnba. Itt *Rubinstein* megjelölte azokat a termeket, amelyekbe, az őrség megkerülésével, vagyonát becsenpészte. Az egész hatvanmillió dollárnyi értéket megtalálták és beszállították a rendőrségre, ahol most mint büntügyi letétet őrzik.

Rubinstein a további kihallgatásnál még a következőket vallotta be: betétjei vannak párisi, zágrábi és szerajevói bankoknál. Egyik párisi házat nemrégén ötszáz ezer frankért adta el.

Szentpétervárott is harminc háza van, amelyeket a szovjetkormány, mint külföldi vagyont, meghagyott.

A kihallgatás hétfőn a késő esti órákba nyúlt be. A rendőrség azt hiszi, *Rubinstein* még mindig vannak olyan betétei, ingatlanai és egyéb értékei, amelyeket nem vallott be. A Continentalbanknál érdekeltek mindenesetre egy kicsit fellélegezhetnek *Rubinstein* vallomása, mert a vezérigazgató birtokában talált óriási vagyontól elsősorban őket fogják kielégíteni.

Az éjjeli órákban a rendőrségtől azt közlik, hogy az egyik bécsi bankban harmincezer dollárt foglaltak le, amely összeg Rubinstein folyószámlájának jávára volt könyvelve.

Eredeti gyári árak! Eredeti gyári árak!

„HELIOS”
kötött-szövött árúgyár lerakata
Cluj, Piața Unirii (Fötér) 7.

Óriási választék kötött és szövött árukban, harisnyák és keztükben!

Cukorka és csokoládé raktár
Lusztig és Nussbacher
Calea Regele Ferdinand 31. sz.
Szállítunk postán, utánvét mellett. 1439

Még sehol és soha
nem voltak kaphatók
készen olyan kitűnő
öltönyök,
felöltők,
fluruhák,
mint most
KATZ és MENDEL
cégnél Cluj, Fötér 10. szám.
Szövetek nagy választékban.

Legelőszóbban fest, tisztít az
UNIO
gőzmosógymárka
Cluj, G. Reg. Ferd. 133
1383

Mégis csak a Szilágyi-Likörök a legjobbak!

Lloyd 1556
1526

Harisnya, keztyű és kötött-árukulönlegességek eredeti gyári árban

BLATT
kötött-szövött áruhaza
Cluj-Kolozsvár, Fötér 12

Megkezdődött a lausannei konferencia

(Lausanne, április 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A második keleti konferencia tegnap megkezdődött. A konferencián az összes államok, Szovjetország képviselői is jelen vannak. A tanácskozások minden ünnepélyes megnyitással kezdődtek.

A tárgyalásokat ott folytatják, ahol februárban abbanmaradtak.

A város rendkívül felelénkült. A konferencia résztvevői majdnem kivétel nélkül régi lakásaikban helyezkedtek el. Nagyon sok újságíró érkezett, akik az egyik szállodában központi sajtóirodát állítottak fel. A diplomatakon és az újságírókon kívül Lausanneba sereglettek a Svájc többi városaiban idéző politikusok is.

Kolozsváron az adóívek husz százalékát adták csak be. Vasárnap járt le a adóívek benyújtásának határideje. A két kolozsvári adóhivatal este nyolc óráig fogadott el adóíveket, amelyeket eddig csak hozzávetőleg számoltak össze. Körülbelül kilencezer adóívet nyújtottak be az első kerületben, ahol Boros adóhivatali főnök ma még nagyon indokolt esetben a tegnapi visszamaradt adóíveket délelőtti tizenegy óráig lajstromoztatta. Délután már nem fogadott el egyetlen ívet sem. A második kerület főnöke, Velican kijelentette, hogy az ő kerületében tizenegyezer adóívet került beadásra, ezek között azonban számos egységesített ív van, úgy hogy tizenkétezer adóívről lehet szó. Ez a szám, hozzáadva az első kerületben beadott ívekhez, csak töredéke az adóbevallásra kötelezetteknek Kolozsváron körülbelül nyolcvanezer adóbevallásra kötelezett él. Mindenki, még a keresésképtelenek is tartoznak vallomási íveket kiállítani. Ma délig a meghosszabbítás iránt semmiféle intézkedés nem történt, aki tehát adóbevallási kötelezettségének nem tett eleget, arra a májusban működő bizottságok hivatalból fogják kiróni az adót. Kolozsváron nyolc bizottság fog működni. Kettőkettő az első és negyedik kerületben, és egy-egy bizottság a többi kerületekben. Munkatársunk ma beszélgetést folytatott Simio nescu pénzügyi vezérfelügyelővel, aki ma érkezett meg Bukarestből. A vezérfelügyelő kijelentette, hogy az adóívek benyújtásának határidejét nem hosszabbították meg és akik eddig nem adták be adóíveiket, magukra vessenek, mulasztásuk következtében meg fogják büntetni őket.

A kormány hivatalos lapja cáfolja az angol kölcsön híré. Bukarestből jelentik: A „Viitorul” ma megjelent száma megcáfolja azt a hírt, hogy a kormány tárgyalásokat folytat angol kölcsönről. A lap szerint angol megbízottak csupán az államkincstári bonok konzolidációjáról tárgyalnak.

A nagyváradi kereskedők ülése. Nagyváradi tudósítónk jelenti: Szerdán este 7 órakor tartják a nagyváradi kereskedők a kereskedelmi csarnok nagytermében gyűlésüket, amelyen a lakbérleti törvény életbeléptetése folytán előállott új helyzetet fogják megvitatni.

Budapesti alkonzullá nevezik ki a kolozsvári csehszlovák attasét. Megérdemelt kitüntetés érte dr. Renet kolozsvári csehszlovák attasét. A prágai kormány alkonzullá nevezte ki Budapestre. Dr. Renet május elsején foglalja el új állását, addig Jirosek konzul mellett tovább vezeti a kolozsvári konzulátus ügyeit. Dr. Renet távozásával a kolozsvári konzuli kar legprokonzenszebb tagja egyikéti veszté el.

RÓTH cipész
CLUJ,
Str. St. O. Iosif
volt Szép-utca

Általában széleskörű érdeklődés nyilvánul meg a konferencia munkája iránt.

A török delegátusok állanak az érdeklődés központjában.

Körülük egész kis török kolónia alakult. A svájci egyetemeken tanuló török diákok közül sokan jöttek át a konferencia tartamára Lausanneba. A törökök mindig együtt vannak és naponta tartanak tanácskozásokat.

A többi államok képviselői közül leginkább **Csicserin felé fordul a figyelem.**

Csicserin, rögtön megérkezése után, felkereste Izmed pasát és hosszasan tárgyalt vele.

A konferencia programjának első része: a kapitulációk helyébe lépő szerződések gazdasági és jogi rendelkezéseinek megvitatása.

A mai valutapiac

A magyar korona újabb esése

Hétfőn nagy kínálat volt magyar koronában, aminek következtében már 28 koronát is fizetnek egy lejért, habár a magyar korona Zürichben újabban nem esett.

A márka némileg megszilárdult, de azért most sines kereslet, mert nem biznak a tartós javulásában.

A nyugati devizák, tekintettel arra, hogy Párisból nem jött tőzsdejelentés, megegyeznek a szombati árfolyamokkal.

Irányzat: Magyar koronában és márkában esés várható.

Április 23-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

2750—2900 magyar koronát,
12850—12870 német márkát,
0.46¹/₂—0.47 dollárt,
32800—33200 osztrák koronát,
9.10—9.12 olasz lírát,
7.08—7.09 francia frankot,
2.62—2.64 svájci frankot.

Valutapiac április 23-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1395, London 985, Newyork 211, Róma 1040, Zürich 3860, Prága 640, Bécs 30¹/₄, Budapest 5.—

Bukarest. Valuták: Márka 120—130, léva 150—160, török lira 140—145, font sterling 990—995, francia frank 1405—1410, svájci frank 40¹/₂—41, lira 1010—1020, drachma 250—260, dinár 210—220, dollár 211—211¹/₂, napoleon 810—820, osztrák korona 30¹/₂—31, magyar korona 425—450, cseh korona 600—620, leányel márka 53—55.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 210—210, Newyork 551.50—551, London 2563—2566, Páris 3665—3677.50, Milano 2730—2730, Prága 1642—1642, Budapest 11—11, Belgrad 550—552.50, Bukarest —, Varsó 115—115, Bécs 77.50—77.50, Bécs lebélyezett 77.50—77.50.

Berlin. Nyitás: Róma 1275, London 122000, Newyork 26200, Páris 1750, Zürich 4770, Prága 8007, Bécs 37.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Márka 1850—2050, francia frank 316—325, lira 230—247, dollár 4710—4850.

Budapesti értéktőzsde zárata: Magyar Hitel 42.500, Osztrák Hitel 14000, Zabolai 21500, Róma 25.550, Déli vasút 17.500, Államvasút 112.000, Kohó 103.000, Ganz-Danubius 2,350.000. Készpénz 365.000, Papír 10800, Slavonia 73.000, Victoria 39.000, Kereskedelmi Hitel 4000, Kereskedelmi Bank 47000, Baróti 3300, Urikány 240.000, Láng 50.000, Lipták 5200, Schlick 23.500, Brasó 82.500, Cukoripar 480.000, Klotild 17.000, Temesi szesz 15.250, Beocsini 150.000, Salgó 154.000.

Fiatalkorú kereskedő esütörtök éjjel a Bukarestből érkező vonatonál elvesztette a brassói állomásnál felszálláskor fekete aktatászkáját, 36—38.000 lej volt benne. Jövője függ ezen összegtől, kéri a becsületes megtalálót, adja be az Uj Kelet szerkesztőségébe, ahol 10.000 lej jutalomban részesül.

* Ügyes akvizitort keresünk. Uj Kelet kiadóhivatala.

Rothmann Márton szabókéltékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközölök

Az Uj Kelet az egy napilapja. Előfizetési árak: Egy félévre 240 le, az Uj Kelet cikkének jelölésével engedélyes szerkesztő:

— A prefekt nescu kolozsvári p utazik, ahová mag vári csoportjának lás betöltésére von elrendelte, hogy nyek között élöma had kivinni. Ezt a datta a járások s

— A nagy zetének gyűlése A nagyváradi mész tartották rendes é nöklete alatt. A lentek meg a köz lődök is. A koloz roly elnök képvis nyitotta meg, utá igazgató olvasta f amely bizonyítéká anyagi eredmény ködött. Indítvány előírt legmagasabb ki a részvényesek többi részlet tart indítványt egyha szítették a szövet sági tagok lettek ifj. Rácz János; Steiner Mór és H fejezte ki az igaz Braun Hugó és gyűlés befejezése gyalást folytatott elhatározták, hog pitják az érdélyi

— Dohná Newyorkból jelez gyarországi zongó Liszt-estét rend volt. A közönség

— Elrekv treiek helyiség A nagyváradi la vényeztek bíró e miniszternek és nek ama távirat helyiségeinek le ság magáévá ter zést és elhatáro zt Uri-utcai épület hatalmas épület folyamán hivata gátóságot.

— Felol magyar könyv után kiadott kö nap fordulat áll Jenő dr. kolozs mációja alapjá szigurancák ve könyvkereskedő foglalt összes n irodalmi köny az elkobzási ret veszélyeseknek marad érvényb idejüleg értesít hogy a magyar mániába való t rendelet végreh ellenőrizendő. lésünk szerint, tartanak.

— Árvi A dudleyi szél tódult be, ama magasra emelk menekülését le fulladt. Holt hozni, mert az nem lehet me

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Elfizetési árak: Egy hónapra 45 lei, negyedévre 130 lei, félre 240 lei, egész évre 450 lei.
 Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Felelős szerkesztő: Marton Ernő dr.

— A prefektus Bukarestbe utazik. Stefanescu kolozsvári prefektus hétfőn este Bukarestbe utazik, ahová magával viszi a liberális párt kolozsvári csoportjának a prefektusi és polgármesteri állás betöltésére vonatkozó javaslatát. A prefektus elrendelte, hogy a vármegyéből semilyen körülmények között élömarhat más vármegyébe nem szabad kivinni. Ezt a rendelkezést sürgöny útján tudatta a járások szolgabíráival.

— A nagyváradi husiparosok szövetségének gyűlése. Nagyváradról jelenti tudósítónk: A nagyváradi mézárások és hentések vasárnap tartották rendes évi közgyűléstük Fröhlich János elnöke alatt. A tagokon kívül nagyszámban jelentek meg a közgyűlésen vendégek és más érdeklődők is. A kolozsváriakat a gyűlésen Réthy Károly elnök képviselte. A gyűlést Fröhlich János nyitotta meg, utána Keszenbaum Miksa vezérigazgató olvasta fel az üzleti évről szóló jelentést, amely bizonyítékát adja annak az erkölcsi és anyagi eredménynek, amellyel a szövetséget működteti. Indítványozta, hogy az alapszabályzatban előírt legmagasabb osztályt, öt százalékot fizessék ki a részvényeseknek, míg a tetemes nyereség többi részét tartalékolásokra használják fel. Az indítványt egyhangulag elfogadták. Ezután kiegészítették a szövetséget vezetőségét. Uj igazgatósági tagok lettek Hartmann Sándor, Oláh János, ifj. Rácz János; új felügyelő bizottsági tagok Steiner Mór és Pap József. A közgyűlés köszönetét fejezte ki az igazgatóságnak, továbbá Keszenbaum, Braun Hugó és Kiss Árpád tisztviselőknek. A közgyűlés befejezése után a kolozsvári delegáció tárgyalást folytatott a nagyváradi érdekeltségekkel és elhatározták, hogy Kolozsvár székhellyel megállapítják az erdélyi és bánati husiparosok szövetségét.

— Dohnányi nagy sikere Amerikában. Newyorkból jelenti: Dohnányi Ernő, a kiváló magyarországi zongoraművész, legutóbb itt Beethoven—Liszt-estét rendezett. Dohnányinak nagy sikere volt. A közönség percekig ünnepelte.

— Elrekvirálták a nagyváradi premonstreik helyiségeit. Nagyváradról jelenti: A nagyváradi lakbérleti bizottság Anghelescu törvényszék bíró elnökletével ma tárgyalta a kultuszminiszternek és Pteancu kolozsvári vezérfelügyelőnek ama táviratát, mely a nagyváradi premonstreik helyiségeinek lerekvirálását kéri. A lakbérleti bizottság magáévá tett a felsőbb helyről jövő véleményezést és elhatározta, hogy lerekvirálja a premonstreik Uri-utcai épületét. A rekvirálás kiterjed az egész hatalmas épülettömbre. A rekvirálásról a mai nap folyamán hivatalosan értesítették a gimnázium igazgatóját.

— Feloldották a zár alól a lefoglalt magyar könyveket. A Magyarországon 1920 után kiadott könyvek elkobozásának ügyében tegnap fordulat állott be. A belügyminisztérium Bianu Jenő dr. kolozsvári sziguranca vezérfelügyelő információja alapján táviratilag értesítette az erdélyi sziguranca vezérfelügyelőjét, hogy az erdélyi könyvkereskedő és hírlapterjesztő vállalatoktól lefoglalt összes magyar nyelvű tudományos és szépírói könyveket fel kell oldani a zár alól és az elkobzási rendelet hatálya csak a román államra veszélyeseknek talált propaganda-művekre nézve marad érvényben. Vaitoiánu belügyminiszter egyidejűleg értesítette a sziguranca vezérfelügyelőjét, hogy a magyarországi könyvek és folyóiratok Romániába való behozatala továbbra is tilos és a tiltó rendelet végrehajtása a sziguranca útján hetenként ellenőrizendő. Az erdélyi könyvkereskedők értesülésünk szerint, legközelebb Kolozsváron kongresszust tartanak.

— Árvíz egy bányában. Londonból jelenti: A dudleyi szénbányába szombat délután talajvíz tödült be, amely az egyik szakaszon hirtelen olyan magasra emelkedett, hogy az ott dolgozó munkások menekülését lehetetlenné tette. Öt bányász megfulladt. Holttestüket eddig nem tudták felszínre hozni, mert az áradás miatt a bányának ezt a részét nem lehet megközelíteni.

— A jogakadémiai konfliktus a váradi közigazgatási bizottság előtt. Péter Julián prefektus elnöke alatt a nagyváradi közigazgatási bizottság a tegnapi nap folyamán ülést tartott. Az első interpelláló dr. Moskovitz József gyarigazgató volt:

— Azt hallottam, — ugymond — hogy a nagyváradi jogakadémián a zsidó hallgatók csak románul, vagy héberül vizsgálhatnak. Miután a zsidó egyetemi hallgatók ma még sem az egyik, sem a másik nyelvet nem bírják oly mértékben, hogy azon a nyelven vizsgálhassanak, felvilágosítást kér, érkezett-e csakugyan a jogakadémiához miniszteri rendelet, mely ezt határozottan előírja.

Moskovitz József dr. interpellációjára Hoványi Gyula jogi kari dékán válaszolt:

A nagyváradi jogakadémiához nem érkezett semmiféle olyan rendelet, amelyről a lapok írnak. Különböset egyetemi hallgatók között nem tesz és nem is tett és tövédezen alapulónak nyilvánítja azt a hírt, mintha a diákságot magához hivatva volna és velük egy rendeletet közölt volna, amely rendelet a valóságban nem létezik. A törvény értelmében államtudományi vizgát csak román nyelven lehet letenni, tekintettel annak óriási fontosságára. Államtudományi vizsga az, amely alapját képezi egy a bírói, mint az ügyvédi képesítésnek. A közgyűlés dr. Hoványi felvilágosítását tudomásul vette.

— Csalással és sikkasztással vádolt földbérlet. A kolozsvári törvényszék büntető tanácsa dr. Giurgiu János feljelentésére ma vont a felelősségre család és sikkasztás miatt Kotta István földbérlet. A vádirat szerint Kotta rávette Giurgiut, hogy birtokát neki eladja. Giurgiu abban a hiszemben, hogy Kottának nagy vagyona van, eladta neki birtokát és teleknyilvileg rá is íratta. Kotta a vételárát többszöri sürgetésre sem fizette ki, sőt a birtok ingó felszereléseit és állatállományát eladta. Ma kezdődött meg a tanak kihallgatása. Ítélet csak holnap várható.

— A nagyváradi Intim Bar botránya a kolozsvári hadbírószágon. A múlt év júliusában Nagyváradon az Intim Barban Sala Liviu detektív igazolására szólította fel Mitrics Flórika táncosnőt. A táncosnő ellenszolgált az igazoltatásnak, mire a detektív rendőri készütséget hívott, amely letartóztatta a táncosnőt. A teremben tartózkodó Teodoru kapitány a táncosnő védelmére kelt és dulaodni kezdett a rendőrökkel. A rendőrök lefegyverezték a kapitányt, letartóztatták és bekísérték az őrszobába, ahonnan csak órák múlva engedték szabadon. Ma vont a felelősségre a kolozsvári hadbírószág az ügyben szereplő detektíveket és rendőröket jogellenes letartóztatás miatt. Másfélórás tanácskozás után a bíróság a késő esti órákban hirdette ki az ítéletet. Barna Dumitru három évi börtönrre, Igna Jánost 2 évi börtönrre, Sala Liviu egy évi, Fernbach tizedest egy havi elzárásra ítélte a bíróság. Oláh Pétert felmentették. Az elítéltek az ítélet ellen felebbezést jelentettek be.

— Odescalchi herceg autója elgázolt egy diákot. Budapestről jelenti: Hétfőn délelőtt Odescalchi herceg autójával elgázolta Kövér Ferenc gimnáziumi tanulót, aki kerékpáron haladt az autóból előtt. Kövér súlyos sérüléseket szenvedett. Az autóvezetője ellen megindult a vizsgálat.

— Halálozás. Vasárnap délelőtt temették a Rudolf-ut 10 szám alatti gyászszobából Hirschné Krémer Frida asszonyt, a város zsidóságának nagy részvete mellett. A fiatal asszonyban dr. Krémer Armin orvos, a Zsidó Nemzeti Szövetség kisintéző bizottságának tagja, hűgát gyászolja.

— Bünygyi zárlatot kérnek a Fecskeutcai gombgyár vagyonára. Budapestről jelenti: A rendőrség a Fecske-utcai robbanás ügyében folytatja a kihallgatásokat. A gombgyár egyik igazgatóját, Schneller Marcellt tegnap letartóztatták. A vizsgálóbíró, aki a kihallgatásokat vezeti, kérte a rendőrséget, vegye zár alá a gyár vagyonát. A zár-alávételről még nem döntöttek. Az áldozatokat szerdán temetik, a költséget a gyár magára vállalta.

— Eiveszett és megkerült harmincöt millió. Budapestről jelenti: Havas Lajos fözsdebizományos bejelentette a rendőrségen, hogy az utcán harmincötmillió értékű részvényt elvesztett. A nyomozó detektívek kiderítették, hogy a részvényköteget egy éjjeli őr találta meg, aki — anélkül hogy horribilis értékét sajttette volna — lakásán őrizte a csomagot. Másnap Havas hiánytalanul visszakapta a részvényeket.

— Repülőgépszerencsétlenség három halottal. Londonból jelenti: A daytoni repülőgéptéren hétfőn délelőtt súlyos szerencsétlenség történt. Egy katonai repülőgép, amely a tér felett gyakorlatokat végzett, motorhiba folytán lezuhant. Három tiszt, akik a repülőgépet vezették, meghalt, másik három ember, akik mint utasok voltak velük, haloklik.

— Budapesti cégek nagy visszaélései a külföldi valutákkal. Budapestről jelenti: A budapesti államrendőrség nagyszabású visszaélések nyomára jutott. Kiderült, hogy egyes nagyvagyonu cégek a külföldről importált árukat devizát kértek a Devizaközponttól és ezeket meg is kapták. Ugyanekkor ezek a cégek a velük összeköttetésben álló kereskedőknek csak külföldi valutáért akarták adni a behozott árut. Ilyen körülmények között a kereskedők minden uton igyekeztek márkát, osztrák koronát és cseh koronát beszerezni, aminek következtében a zngforgalomban a külföldi valuták megdrágultak. Eszerint az importőrök duplán jutottak a külföldi valutához és óriási mennyiségű külföldi valutát halmaztak fel. A megindult vizsgálat kiderítette, hogy ezek a kereskedők milliárdos valutavisszaéléseket és forgalmi adó csalást követtek el.

— Vonatösszeütközés két halottal, hat sebesüléssel. Bruxellesből jelenti: A lüttichi—eideni személyvonat szombaton délután összeütközött egy tehervonattal. A személyvonat utasai közül ketten meghaltak, hatan súlyosan megsébesültek.

— Erdélyit is elfogta a mezőtelegdi csendőrség. Nagyváradról jelenti tudósítónk: A mezőtelegdi csendőrség tegnap elfogta Erdélyi Lajost, Besser Hugó plébános egyik gyilkosát. A csendőrségnek ugyanis tudomására jutott, hogy Erdélyi a Telegd-környéki erdőkben van elrejtőzve és hogy a közelben lakó rokonai naponként szállítanak neki oda élelmet. A csendőrség figyelte az összes utakat. Ennek meg is volt a kellő eredménye, mert Erdélyi, aki nem tudott élelemhez jutni, elhagyta a rejtékhelyét és kijött az erdőből, hogy rokonait felkeresse. A csendőrök éppen szembe találkoztak vele. A sötét éjszakában izgalmas hajszát indult a menekülő gyilkos után. Végre sikerült elfogniok, bekísérték a mezőtelegdi csendőrségre. Ott Erdélyi bevallotta, hogy ő szelste ki a gyilkosságot és hogy ő volt az, aki egy vasdoronggal halálasztotta a szerencsétlen plébánost. Hasonlóképpen rövid idő kérdése a másik főcinkosnak, Vargának az elfogatása is. Ezzel azután az Ariesanu csendőrszázados által páratlan leleményességgel és kitartással vezetett nyomozás be lesz fejezve.

— Megjelent a Nagy Gyula-album. Nagy Gyulának, a Magyar Színház kiváló művészenek jubilálására a kolozsvári írók és újságírók gazdag tartalmú és díszes kiállítású albumot adtak ki, amelyben elismerésüket róják le Nagy Gyula művészetének. Az albumot Pálos István és Fereny György hírlapírók szerkesztették.

— Rendőri hírek. Borkos János feljelentés tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik ezer lejt erő dísznőjét ellopták. — Sárközi Juliska mosónő és lakótársa Baricz Ignác feljelentést tettek a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik a padlásukról tizenöt ezer lejt erő ruhánumút loptak el.

* **A Cluj-Kolozsvári** izr. hitközség állandó templomi ének-kara részére felvesz tenoristákat és basszistákat. Előnyben részesül, aki az ének-kar betanítására és vezetésére is képes. Azonkívül szoprán- és altanagu fiukat is felveszünk. Jelentkezni lehet Rabetz Benjamin főkéntornál naponta délután 5—7-ig. (Cal. Reg. Ferdinand 52. templom.)

* **Meghívó.** A kiadott kormányrendeletek folytán szükségessé vált, hogy iskoláink jövőjének alapvető kérdéseit szülői értekezleten megbeszéljük. E célból **folyó hó 25-én, szerda este 7 órára az apákat,** illetve a család felnőtt férfitagjait és **folyó hó 28-án, szombat délután 4 órára az anyákat,** illetve a család felnőtt nőtagjait a Str. Berthelot (volt Eötvös-utca) 8 szám alatti iskolánkba meghívjuk. Iskolánk léte forog kockán, minden szülő tartsa lelkiismeretbeli kötelességének, hogy feltételül és pontosan megjelenjen. Előadó Antal Márk. Cluj, 5683 (1923) újjár (április) hava. A zsidó fiú- és leányközépiskola igazgatója.

* **Elegáns tavaszi ruhákra** legújabb divatu himzések divatlap szerint gyönyörűen készülnek a „Mühimző szalonban“ Str. Memorandului 15. (v. Unió-u.) Ugyancot plissirozás, gouvrozás minden nagyságban.

SPORT

Kolozsvár kettős győzelme Temesvár felett
Tízezer néző, százezer lej bevétel

Mint ha népvándorlásra kerekedett volna fel vasárnap Kolozsvár népe. Már déli egy óraker megindult a sportközönség a pályára, a kocsi százai, autók sokasága robogott a sporttelep irányába és egy hőmpölygő fekete áradat volt az egész zöldelő sétater. Már javában folyt az ifjúsági csapatok küzdelme, a közönség még mindig szakadatlanul ömlött a pálya bejáratán, úgy hogy amikor az ifjúsági mérkőzés véget ért, tízezer ember tapsolt kipirult arccal, csillogó szemekkel a győztes kolozsvári fiuknak és várta bizakodóan a szeniorok küzdelmét. A szenior csapatok mérkőzése azután olyan meglepetéssel szolgált, amit a legoptimistább kolozsváriak sem mertek remélni. A kolozsvári válogatott csapat szép játék után legyőzte Temesvár válogatott csapatát, a mérkőzés nagy favoritját.

A játék lefolyása

Négy óra negyven perckor lép pályára a kékeges temesvári csapat, néhány perc múlva Kolozsvár legénysege dübörgő tapsorkán közt megjelenik a pályán. A szokásos fényképezés után Tatár dr. professzor údvözlő beszédet intéz a két csapathoz, a sorsolás Kolozsvárnak kedvez, a széllel támogatott oldalt választják. Hatalmas kolozsvári támadással kezdődik a játék, Rosenberg éles, lapos lövését Ritter nehezen kornerra védi (2. perc), a kornere eredménytelen. Továbbra is a kolozsvári csapat támad, Bornstein egyéni játék után 20 méterről erős lövést küld a kapura, a lövést a kapufa menti (10. perc). Ujabb lövését Ritter védi. Egy perc múlva Guga lövése ér kapufát. Ezután a temesvári csatársor veszi át a komandót, az óramű pontosságával dolgozik, több szép akciót Wetzter hatalmas lövése fejez be, de Szatmári mindig résen van. A temesvári csatársor hatalmas ostrom alá veszi a kolozsvári kaput és a 21-ik percben Tenzer ügyes beadását Schiller védhetetlenül be is fejezi. A gól után még egy ideig tart az ostrom, mely idő alatt Szatmári Wetzternek több éles lövését védi, majd a temesvári csatársor enged az iramból. Temesvár térfelére terelődik a játék. Barabást Bornstein szökteti, pompás beadását Ritter elfogja (35-ik perc.) Rakitovszki jó helyzetből fölé lö (37-ik perc). Bornstein szökteti Barabást, aki Temesvár baloldali védelmét kicselezve 20 méterről éles lövéssel megszerzi a kiegyenlítést. Ujra kezdés után újabb kolozsvári támadások, Rosenberg lövését Ritter védi (41-ik perc). Rakitovszki mellé lö (42-ik perc). Barabás Bornstein összjátékából Bornstein közvetlen közelről védhetlen gólt lö és ezzel megszerzi csapatának a vezetést. A játék temesvári támadással ér véget.

Temesvári támadással indul a második félidő, majd Rosenberg villámgyors lefutással közre adja a labdát, azonban Rakitovszki lövését Ritter elfogja (5-ik perc). Tenzer lefut, Jakobi Dudi kornerra ment, a kornerből Schiller kapura lö, de a lövés mellé jut. Marci miatt szabadrugás, melyet Kozovics svítőt lövéssel kapura küld azonban Szatmári bravurosan ment. Ez volt a temesvári csapat egyetlen komolyabb esélye gól elérésére a második félidőben. Ezután a temesvári csapat teljesen megadja magát sorsának, a kolozsvári csatársor lép akcióba, Bornstein mellé lö, majd egy eredménytelen temesvári kornere, Bornstein szökteti Barabást, aki a bal sarokba gólt lö (35-ik perc). Rakitovszki fölé lö (38-ik perc), eredménytelen kolozsvári kornere (42-ik perc), ezután a játék a temesvári kapu előtt véget ér.

A játékosokról

Szatmári A kapott gólt nem védhette, egy pár mesteri védésével azonban ismét bebizonyította különálló klasszisát. Mann a jobb hátvéd posztján varakozáson aluli gyenge játékot produkált. Hirsch dr. bár a mérkőzés elején egy kissé elfogódottan játszott, később megtalálta önmagát és úgy felszabadító rugásaival, mint kapcsolásaival, helyezkedésével egyaránt megbecsülhetetlen szolgálatot tett csapatának. A győzelem dicsőségének oroszánrésze őt és Jakobit illeti meg, aki önmagát multa felül. Jakobi mintaképe volt az ideális halfjátékosnak, nemcsak a védelem munkáját könnyítette meg,

hanem mindig maradt ideje és ereje a csatársor munkájának felépítésére is. Nagy meglepetés volt Marczinkievicz gyenge játéka. Közbelépései sosem sikerültek és adós maradt a csatársor támogatásával is. Szilágyi volt a csapat leggyöngédebb tagja. Barabás volt a csatársor meglepetése. Gyors lefutásaival állandóan veszélybe hozta az ellenfél kapuját, mindig pontosan centerezett, lövésekkel sem fukarkodott. Nagyszerű partnere volt Bornsteinnek. Két gyönyörű góljával pedig megkoronázta kitünő játékát. Bornstein egy néhány technikai kabinet-alakítást mutatott be, a csatársor legagilisebb tagja volt, mindig ott volt a tűzben. Az első félidőben lött két hatalmas kapufalövése sokáig felejthetetlen lesz a kolozsvári publikumnak. Rakitovszki beteg lábball játszott, közelharcba nem igen bocsátkozott, mindamelllett végzett munkája elismerést érdemel. Guga elismerésreméltó ambícióval játszotta végig a mérkőzést, bár ő sem volt teljesen fitt. Igen sok támadást segített elő, általában okos, megértő partnere volt Rosenbergnek, aki egy néhány nagyszerű beadását azzal tetőzte, hogy a félelmetes Kozovitsot sem respektálva, őt számtalanszor faképnél hagyta.

Ritter a kapott gólokat nem védhette, klasszisához azonban kétség nem fér.

Nagy meglepetés volt a Kozovits-Weisz hátvédpar gyenge játéka. A halvesorban egyedül Halmos játékból csillant néha-néha elő a tudás, bár ő is gyengén szerepelt. A csatársor játékaról igen nehéz véleményt alkotni. Amíg a halvesor megfelelő labdákkal látta el, addig mesésen kombináltak, később feladták a küzdelmet. Egyénileg Wetzter és Schiller a legjobbak, de a többi is elsőrangú játékos. A stílusuk pedig határozottan jobb a kolozsvári csatársor stílusánál. Általában a vereségért a csatársor nem okolható.

Kiss Kálmán egy néhány kisebb hibától eltekintve, igen korrektül vezette a mérkőzést, kitünő segítőtársai volt Koncz és Nagy Lajos hátrbírók.

Kolozsvár-Temesvár ifjúsági
1:0 (0:0)

Az első félidőben elfogódottan játszott mind a két csapat, ennek dacára a temesváriak sokat támadnak, de a kolozsvári védelem, különösen Kinizsi mindent ment. A második félidőben a kolozsvári csapat a közönség buzdítására szintén támadásba fog, melyeket Istvánffy készít elő. Gidáli egy néhány szép lefutását azonban a belső csatárok elhibázzák. A negyvenedik percben esik a győztes gól. Gidáli letutja a temesvári védelmet és a jobb felső sarokba védhetetlen gólt lö. A mezőny legjobb embere embere Kinizsi, mellette a kolozsvári csapatból Istvánffy, Gidáli és Gombos voltak jók. Kovács durvaságaival, Rosenfeld kapus pedig könnyelműségével tünt ki. A temesvári csapat legjobb embere Teszler balösszekötő volt, de az egész csapat kielégített szép, stílusos játékkal. Nagy Lajos bíró kifogástalanul végezte feladatát.

Ausztria — Olaszország — Magyarország három legkiválóbb atlétája mérkőzött Meránban: 100 m, 800 m, 1500 m síkfutásban. A 100 m síkfutás győztese Gerő (magyar), idő 10.8 mp. (osztrák és magyar rekordot beállította). 2. Rauch (Ausztria). 3. Zuca (Olaszország). 800 méteres síkfutásban első Benedek 2.8 mp., második Cowinotto, harmadik Fried Edgar. 5000 méteres síkfutás: 1. Ambrosini (olasz), idő 16.26 perc. 2. Némethy, 3. Haidekker (osztrák). A meráni szövetség serlegéért folyó küzdelem pontversenyében 1. Magyarország (8 p.), 2. Olaszország (7 p.), 3. Ausztria (3 p.)

Svájc — Franciaország válogatott 2:2 eredménnyel végződött.

Budapesti eredmények: FTC — MTK 2:0, III. ker. — VAC 2:1, UTE — Törökvis 3:0, Vasas — MAFC 3:0.

* A tavaszi futballbajnokságra sportegyesületek legelőnyösebb beszerzési forrása Sugár & Co. sportruház. Cluj, Calea Victoriei 5. (v. Kossuth Lajos-utca.) Egyesületeknek, iskoláknak, viszonteladóknak kedvezményes ár.

Közgazdaság

A Banca Centrala közgyűlése. Szombaton, április 21-én délután 4 óraker tartotta a Banca Centrala kolozsvári székházában a részvényesek élénk érdeklődése mellett rendes évi közgyűlést. A közgyűlésen Ratiu Domokos elnököt, A beterveztett igazgatósági jelentést a részvényesek részletes és beható tárgyalás után tudomásul vették. A jelentés kiemeli a pénzügyi élet ipari és kereskedelmi tevékenységét, mely az elmúlt évben nyolcmillió lejen felüli tiszta nyereséget hozott a vállalatnak. A közgyűlés ennek kapcsán elhatározta, hogy minden részvény után tizenkét százalék osztalékat fizet. Az igazgatóság régi összetételében maradt. Vezérigazgató Jonel Comsa, igazgatók: Sglimbea Victor, Desilla Virgil, Bontescu Virgil lettek. Igazgató tagok: Goldis László, Hosszu János, a CFR Kolozsvár kerületi igazgatója, dr. Pop Jonel ügyvéd, Osvada Vasil, Gherman Laurian. A felügyelő bizottság tagjai a következők: dr. Ciortea Aurél, a clujai kereskedelmi akadémia igazgatója, dr. Rusu Victor, az Albina ügyvéze, A. C. Domasa balázsfalvi főesperes, N. Bratu lapszerkesztő és kiadóhivatali igazgató és Constantin Pop, az Albina igazgatója.

A kereskedelmi tanács választmányi ülése. A kolozsvári Sfatul Negustoresco hétfőn este választmányi ülést tartott, amelyen a vasárnap megtartandó közgyűlés előkészítésével fognak foglalkozni.

A Zamfirescu-féle Cukorka és Piskótagyár rt. Temesvár, április 28-án délután négy óraker tartja Bukarestben a Banca de Scont a Romániai S. A. tanácskozó termében első rendes közgyűlést. A részvényesek, akik a közgyűlésen részt akarnak venni, felszólítanak, hogy részvényeiket a társaság alapszabályainak tizenhetedik paragrafusában értelmében április 24-ig vagy a Zamfirescu csokládégyár bukaresti pénztáránál, vagy pedig a Zamfirescu-féle Cukorka- és Piskótagyár rt. temesvári irodájában helyezték letétbe. Őt részvény egy szavazati jogot biztosít. Törödékrészvények nem számítanak. A napirenden a részvénytörke felemését is indítványozni fogják. A mérleg a következő átvitakat tünteti fel:

Gyári berendezés, gépek és felszerelés	2,023.909-16 lei.
Nyersanyag	1,506.718-18 "
Áruállomány	918.323-93 "
Készpénzállomány	365.866-10 "
Adósok	4,599.344-21 "
Alapítási költség	50.000- lei.
Passzívák:	
Részvénytörke	1,000.000- lei.
Munkások jöletli számlája	203-73 "
Törlesztési számla	200.000- "
Váltószámla	300.000- "
Hitelezők	7,851.919-72 "
Tiszta nyereség per 1922. december 31-én	112.038-53 lei.

A közgyűlési meghívót aláírták: Dimitru Dobrescu elnök, Constantin Zamfirescu, Olimpiu Zamfirescu, Oscar Prochaska, Eduard Prochaska, Gherase Miliarese alelnök. A mérleglet a könyvek átvizsgálása után rendben levőnek találták: Alexandru Savulescu, Grünwald Márton vezérigazgató, Lívius Faur elnök, Steitan Radu, Henry Lebel és Artur Kutner.

Az üzletek zászlódisze. Megirtuk, hogy Popovicu kolozsvári rendőrprefektus április 18-án rendeletet adott ki arról, hogy az összes üzletek cégtáblái fölé ünnepélyes alkalmakkor meghatározott nagyságu zászlók tűzendők ki. Ennek a rendeletnek a végrehajtása azonban nagyon körülményes, minthogy sok helyütt zászlótartó miatt a portált át kellene teljesen alakítani. E költséges eljárásról a hivatalától és külön engedélyt kell kieszközölni a tulajdonostól is. Minthogy a prefektus rendelete tízezer lej büntetést helyez kilátásba arra az esetre, ha a zászlók nem a rendeletben kívánt helyre tűzetnek ki, a kereskedők a Sfatul utján el fognak járni a prefektusnál, akit felkérnek arra, hogy az ügy végleges rendezéséig a rendelkezés büntető részétől álljon el.

SZINHÁ

Kedd: Lakmé. (Sv. Igen mérsék. netben. Előaj. ajtókat bezár.)

* Központi nagy előadás. Be.

A s.

Svördström Lakmé-ban kezdi szereplését a svéd Csütörtökön a Míg. játéka. Bucsuflőp. meséi-ben. Hoffma fogja enekelni.

Elefánt éjjeli bohózat újdonság lesz a negyedik előadás. Poór Lili, Lengyel Böske, Mihályi, D. főszerepeket játsza órákor kezdődik.

Bolond. Kol. Lili, Rózsa Pi, R. Ekecs, Örvössy. A Bolond reprice lesz. Hétfőn megis.

Aranymadár helyarákkal fog sz. népszerű új operet.

Mozihirek. olyan film-szenáció minden tekintetben a Szodoma és Parádó hitvese. A Egyetem-mozgódránában, vasárnap Parádó hitvese előad.

Agvagy és Gyárt: bőre mütrágyát, zsirt, tégla és vizes

szövőműv. Strad.

Készíti a leg. perzsa és Vállalja az os.

utánvét mellé

Winkler

Cluj, Piatá M. Tel. 12-90. Ar.

Zsák Zsin Havas

Engros

Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.

lámp nyisé

AUSLÄ

Cluj (Széc)

Mégis csak CZINK fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

Aság

nyálése. Szombaton tartotta a Banca a részvényesek és évi közgyűlését. elnökölt. A betér részvényesek rész tudomásul vették. élénk ipari és ke az elmúlt évben yereséget hozott a apcsán elhatározta, ankét százalék osz régi összetételében Domsa, igazgatók: Bontescu Virgil, ásuló, Hosszu Já gázgatója, dr. Pop erman Laurian. A kezök: dr. Ciorte a demia igazgatója, ze, A. C. Domsa pszerkesztő és k Pop, az Albina

választmányi oreshétfőn este ylen a vasárnap sével fognak fog

és Piskótagyár tán négy óraker pont a Romániei endes közgyűlé- rülésen részt akar- részvényeiket a edik paragrafusá Zamfirescu csoko- gy pedig a Zam- gyár rt. temes- Ot részvény egy részvények nem vénytőke felemé- leg a következő

23.909-16 lei,
6.718-18 "
8.323-93 "
5.866-10 "
9.344-21 "
10.000— lei.

0.000— lei,
203-73 "
0.000— "
0.000— "
1.919-72 "

2.038-53 lei.
: Dimitru Dob-
Olimpiu Zam-
chaska, Gherase
yvek átvizsgá-
: Alexandru
azgató, Livius
ebel és Artur

egirtuk, hogy
április 18-án
összes üzletek
meghatározott
ek a rendelet-
körülményes.
att a portált
éges eljárason
város építé-
kell kieszkö-
refektus ren-
kilátásba arra
etben kívánt
Statul utján
lkérnek arra,
a rendelkezés

n Cluj

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor
Kedd: Lakmé. (Svördström Valborg vendégjátékával. Igen mérsékelttel emelt helyarákkal. Bérletszű- netben. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják. Sorozat szám: 359.)
* Központi télikertben minden este 9 óraker előadás. Beléptidij nincs. 1425

A színházi iroda hírei.
Svördström Valborg vendégjátéka. Ma este a Lakmé-ban kezdi meg három estére terjedő vendég- szereplését a svéd családány. Svördström Valborg. Csütörtökön a Mignon cimszerepében folytatja vendég- játékát. Bucsufőlépése szombaton este lesz a Hoffmann meséi-ben. Hoffmant szintén vendég: Sáfár Sándor fogja enekelni.

Elefánt éjjel. Az idei évad legmulatságosabb előadást adják az Elefánt-nak szombaton éjjel lesz a negyedik előadása. Ezen az éjjeli előadáson is lesz a negyedik előadása. Ezen az éjjeli előadáson is lesz a negyedik előadása. Ezen az éjjeli előadáson is lesz a negyedik előadása.

Bolond, Kolbay Idikó, Somogyi Emmi, Neményi Lili, Rózsa Ili, Réthely, Virág, Leóvey, Izsó, Berky, Eacs, Örvössy fogják a Bolond főszerepét játszani. A Bolond reprize premiére bérletben vasárnap este lesz. Hétfőn megismétlik a Bolond előadását.

Aranymadár — délután. Vasárnap délután olcsó helyarákkal fog színterülni Zerkovitz Béla páratlanul megismerő új operettje az Aranymadár.

Mozihirek. Egyetem-mozgó Szerdától kezdve olyan film-szenzációja lesz az Egyetem mozgonak, amely minden tekintetben felülmúlja a Sámson és Delila-t és a Szodoma és Gomorha-t is. Az új film címe: Fáró hitvese. A Fáró hitvese szerdán és csütörtökön az Egyetem-mozgóban, pénteken és szombaton az Urániban, vasárnap pedig az Apollóban látható. A Fáró hitvese előadásai minden nap 3 óraker kezdődnek.

Aggag és Vegyipar Rt. Szatmár
Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet, csontszirt, műtrágyát, szappant, kocsikenőcsőt, gép- szirt, téglát stb. **Vesz:** csontot, száraz és vizes huflást, nyers és olvasztott fagygyut

ARTES
szővőművészeti műhely, Cluj
Strada Regala (Majális-u.) 33.
Készíti a legkényesebb igényeket is kielégítő **perzsa és szmyrna szőnyeget**
Vállalja az összes keleti technikájú szőnyegek szakszerű javítását. 1540

Salámit postán utánvét mellett pontosan szállít **Winkler Mő szalámigyára**
Cluj, Piata M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39 sz.
Tel. 12-90. Árjegyzék és kívánatra ingyen

Zsák, Zsineg, Ponyva
Havas Dezső Timișoara. 1374

Engros Endefall
Karlshadi porcellán edények, tábla-üveg. Mindenféle poharak, demyonok, palackok,
lámpaárúk bármilyen mennyiségben legelőnyösebben
AUSLÄNDER LAJOSNÁL
Cluj, Piata Mihailu Viteazul (Széchenyi-tér) 39. Telefon 954 1353

Arjegyék és kívánatra ingyen **szalámi** Arjegyék és kívánatra ingyen
Naponta kapható frissen készült mindennemű **felvágottak és virsli**
o o Ugyanott állandóan frissen szűrt o o
liba zslr kapható
Szalámigyár R.-T.
Cluj, Malom-utca 8. 1455

Telefon 81. **Ládagyár** Fióküzlet: Egeres
Mindennemű ládákat és fadohozokat összeszergezt és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készit és szállit a legolcsóbb napi áron 1361
Sajovics és Lebovits fakeskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernaui (volt Kajántói-nt) 1 szám

Vas- és faipari szerszámgépeket
és szerszámokat, benzín elektromotorokat és dynamokat, gép-szijkákat, olajokat, gőz-, víz- és gázarmaturákat, gázcsöveket és gázcsőidomdarabokat (fiting), szivattyukat, továbbá műszaki és elektrotechnikai cikkeket a legszakszerűbben és legjobb minőségben szállítja 1544
TECHNIKA R.-T.
Targu-Mures
Sürgőnycim: Technica. Telefon 3-36

Ismeri Ön
már a **DIANA** sósborszesz
1498
grandiózus hatását? Minden egészséges és minden beteg igazolhatja, hogy az elképzelt legjobb siker csak **DIANA** sósborszesz használatával érhető el.

Kötött, szövött és norinbergi árúk nagy-kereskedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér 1352
Schönberger, Spitz & Co.
Modern üvegesiszolda és tükönárugyár
PÉCHY ÉS TÁRSA
ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20
Készíti a legszebb tükroket és butor-üvegeket minden méretben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot

1504 **Lel**
Kabát coverootskelme 182.
Csikos aljszövet 140.
Gyapju szövetek minden színben 145.
I-a Kelengye vászon 36.
HELLER, WEISZ ÉS MOLNÁR
divatáruházában
Cluj-Kolozsvár, Cal. Reg. Ferd. 6

GÁRDI és TÁRSA
fényképeszeti műtermei
Cluj-Kolozsvár, str. Saguna (v. Bartha Miklós-utca) 13
Portrék gyormaképfelvételek nagyítások

Sándor
férfidivatkülönlegességek

HAMBURG-AMERIKA vonal
együttes szolgálát az **United American Lines Inc.-al**
vezérügynöksége
Lazar H. Lazarovitz
Timișoara: str. Mercy 2
București: Calea Grivitei 183
Csernovitz: Rathausstrasse 9
Sighișoara: Piața Unirii 34
indulás Hamburgból Newyorkba:
Hansa április 26
Mount Clinton május 3
Bayern május 10
Reliance május 15
Mount Clay május 17
Thüringia május 24
Resolute május 29 1525

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyezri közlési díja szavanként 1.50 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 2.00 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 15 lei. Jelliges hirdésekre semminemű fevilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltőség fizetendő.

Vizsgázott, gyakorlattal bíró könyvelő állást keres. Katz Lipót, Micula, jud. Satmar 5481-I

Destillateur, berlini szakiskolát végzett, 21 éves, érettségizett állást keres oly cégnél, ahol a szombatot megtarthatná. Ajánlatokat Kelet hírlap-iroda Arad továbbít. 5483-I

Prima referenciákkal, lokomobil és dinamó vizsgával, autó, motor, erős és gyenge áram-szerelésben teljes szaktudással bíró egyén alkalmazást keres. „Gépészmolnár” jellegre cím a kiadóban. 5476

Egy jókarban lévő kerékpár eladó. Megtekinthető Erzsébet-ut 6 sz. alatt délelben 12—2 óra között Grósznál 5469

Vasalónő és bejáró szakácsnő házakhoz ajánlkozik. özv. Deutchné Széchenyi tér 40. 5484-I

Keresünk sürgősen tisztviselőnk részére egy szobát konyhával, esetleg egy treszobát. Szíves értesítést kér az Uj Kelet kiadóhivatala.

Ardealul Galati strada Dinogetiei No. 5

kereskedelmi ügynökség és szállítási iroda értesíti ügyfeleit, hogy Salamon Béla ur társul lépven be, ügykörünket kibővítettük, elvállalunk mindenféle megbízást áruvételre, eladásra és szállításra. Bizományi árukat, valamint versenyképes gyárak és cégek képviselőt a legkorrektebb formában elvállaljuk és szükség esetén pénzt előlegezünk. — Megvételre keresünk nagymennyiségű makulatur-papírt és csomagoló rongyot. 5479

10.000 zsák márványgolyó

érkezett 1858
Eisenstädter Fülöp és Tsa
cégnél Cluj, str. Regina Maria (Deák F.-u.) 13. Gummi labda, gyermekkosci, nürnbergi és galanterie cikkek nagyban is állandóan kaphatók.

SPECIÁLIS

„Hercules”

Cluj, str. Iuliu Maniu (Szentegyház-u.) 8
Keresztelő készletek és ajánldékok! Teljes baby-kelengyék 350 leitől feljebb! Sport kocsik 420 leitől feljebb!

Korzókocsik gyári lerakata

Teljes Tetra-felszerelés!
Baby glace-cipők: 35 lei.
Női és gyermek harisnyák dus raktára. Saját készítményű női és baby kelengyék :: igen szolid árakban. ::
Gépihimzést vállalunk!
Gyermekkosciárjegyzék 2 lei (bélyeg) ellenében

CHARGEURS REUNIS

Legnagyobb francia DÉL-AMERIKAI VONAL

Vezérképviselőt Nagyrománia részére

ADOLF SALOMON FIA

Bucuréstí, Str. Paris 14

Hajóra szállás:

Hamburg, Havre és Bordeaux-ban.

Kittinó kiszolgálás, nagy kényelem, elsőrangú ellátás, gyors utazás, külön kajütök. 1542

Erdélynek legdusábban felszerelt rövid-, nürnbergi-, diszmü- és játékáru nagykereskedése

NUSSBAUM TESTVÉREK
TG.-MUREŞ MAROSVÁSÁRHELY
Telefon interurban 200
Eladás csak viszonteladóknak!

Butorgyárosok

Afrik, butorrogó, löször, mindennemű kárpitoskellékek nagyban és kicsinyben, afrik- és löszörkartológépek legjutányosabban beszerezhetők
Spitzer Izrael és Tsa cégnél Oradea-Mare. Fiók: Szatmár

Uj rövidáru üzlet!

Uj rövidáru üzlet!

Husz év óta fennálló miderkészítő üzletet rövid- és divatáruval kibővíttem

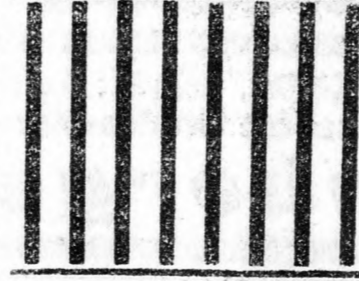
Rosenzweig E. párisi mellfűző műterme Cluj, str. Reg. Maria 6

Irodaberendezések

Kopenetz gépzemű asztaloműhelyben olcsón szereshetők be
Cluj, Honvéd-utca 92

Az „Uj Kelet” hívei nyomtatványszükségletüket a „Kadima”-nyomdában rendeljék meg
Szilgona szombati munkaszünetet tart!

Szörme és szőnyeg molykár elleni megóvását és szőnyegek vaacum cleanerrel való portalanítását vállalja

DÉRI LAJOS
szücsmester

Cluj, str. Memorandumul 3. (Unió-utca)
Telefonszám 12—12